

Mål C-445/19**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

6 juni 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Østre Landsret (Danmark)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

29 maj 2019

Klagande:

Viasat Broadcasting UK Ltd

Motpart:

TV 2/Danmark A/S

Konungariket Danmark

Saken i målet vid den nationella domstolen

Viasat Broadcasting UK Ltd (nedan kallat Viasat) har yrkat fastställelse av att TV2 Danmark A/S (nedan kallat TV2) ska betala ränta på otillåtet statligt stöd på 1 746 300 000 DKK av det statliga stöd som TV2 mottog under perioden 1995 – 2003 i en situation där stödet har godkänts i efterhand som ersättning för public-service enligt artikel 106.2 FEUF. TV2 och danska staten har yrkat att talan ska ogillas och har åberopat ett antal invändningar mot förekomsten av och storleken på kravet att betala ränta på otillåtet statligt stöd.

Bakgrund till tolkningsfrågorna

Begäran om förhandsavgörande med stöd av artikel 267.2 FEUF avseende innehållet och räckvidden av medlemsstaternas skyldighet att ålägga en stödmottagare att betala sådan ränta på otillåtet statligt stöd som beskrivs ibland annat domen i målet C-199/06, CELF och domen i målet C-384/07, Wienstrom.

Tolkningsfrågorna

- 1) Gäller skyldigheten för en nationell domstol att ålägga en stödmottagare att betala ränta på otillåtet statligt stöd, se domen i målet CELF, även i en situation som den i det nationella målet där det otillåtna stödet utgjorde ersättning för public service som i efterhand har förklarats vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 106.2 FEUF och där godkännandet har skett mot bakgrund av en bedömning av hela public service-företagets samlade ekonomi, inbegripet dess kapitaltillskott?
- 2) Gäller skyldigheten för en nationell domstol att ålägga en stödmottagare att betala ränta på otillåtet statligt stöd, se domen i målet CELF, även belopp som under sådana omständigheter som i det nationella målet har överförts från stödmottagaren till närstående företag för att utföra en offentligrättslig skyldighet, men som genom ett slutligt kommissionsbeslut har kvalificerats som en fördel för stödmottagaren i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF?
- 3) Gäller skyldigheten för en nationell domstol att ålägga en stödmottagare att betala ränta på otillåtet statligt stöd, se domen i målet CELF, även statligt stöd som under sådana omständigheter som i det nationella målet, har mottaget från ett offentligt företag, då sistnämnda företags medel delvis härrör från försäljning av stödmottagarens tjänster?

Anförd unionslagstiftning

Artiklarna 102 FEUF, 106 FEUF, 107 FEUF och 108 FEUF.

Kommissionens tillkännagivande om nationella domstolars tillämpning av reglerna om statligt stöd (2009/C85/01) (nedan kallat tillkännagivandet om samarbete)

Kommissionens tillkännagivande om effektivare verkställande av kommissionsbeslut som ålägger medlemsstater att återkräva olagligt och oförenligt statligt stöd (2007/C272/05) (nedan kallat tillkännagivandet om återkrav)

Anförda beslut från kommissionen

Kommissionens beslut 2006/217/EG av den 19 maj 2004 om de åtgärder som vidtagits av Danmark till förmån för TV2/DANMARK, NN 22/2002 (nedan kallat 2004 års beslut)

Kommissionens beslut K(2004) 3632 slutlig av den 6 oktober 2004 om statligt stöd N 313/2004 om kapitaltillskott till TV2/Danmark A/S (nedan kallat beslutet om kapitaltillskott).

Kommissionens beslut K(2008) 4224 slutlig av den 4 augusti 2008 i ärende N287/2008 (nedan kallat beslutet om räddningsstöd)

Kommissionens beslut 2011/839/EU av den 20 april 2011 om de åtgärder som Danmark har genomfört till förmån för TV2/Danmark (C2/03) (nedan kallat 2011 års beslut)

Kommissionens beslut 2012/109/EU av den 20 april 2011 om det statliga stöd C 19/09 (f.d. N 64/09) som Danmark planerar att genomföra till förmån för omstruktureringen av TV2 A/S (nedan kallat beslutet om omstrukturering).

Anförd EU-rättslig praxis

Mål C-280/00, Altmark, ECLI:EU:C:2003:415

Mål C-199/06, CELF, ECLI:EU:C:2008:79

Mål C-384/07, Wienstrom, ECLI:EU:C:2008:747

Mål C-649/15 P, TV 2/Danmark mot kommissionen, ECLI:EU:C:2017:835

Mål C-656/15 P, kommissionen mot TV 2/Danmark, ECLI:EU:C:2017:836

Mål C-657/15 P, Viasat Broadcasting UK mot TV 2/Danmark, ECLI:EU:C:2017:837

Mål C-660/15, Viasat Broadcasting UK mot kommissionen, ECLI:EU:C:2017:178

Förenade målen T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04, TV2/DANMARK A/S m.fl. mot kommissionen, ECLI:EU:T:2008:457.

Mål T-674/11, TV 2/Danmark mot Kommissionen, ECLI:EU:T:2015:684

Mål T-125/12, Viasat Broadcasting UK mot kommissionen, LI:EU:T:2015:687

Mål C-349/17, Eesti Pagar AS, ECLI:EU:C:2019:172

Mål C-275/10, Residex Capital IV CV, ECLI:EU:C:2011:814

Mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, ECLI:EU:T:1995:100

Tillämplig nationell lagstiftning

Lag om radio- och televisionsverksamhet (Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (nedan kallad lagen om radio- och tv)), särskilt 24, 29, 30 och 33 §§.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Klaganden i målet är det kommersiella Tv-bolaget Viasat. Motparterna är danska staten (företrädd av kulturministeriet) och det statligt ägda public-service tv-bolaget TV2. TV2 upprättades år 1986 som en självständig institution, som stod under statlig kontroll enligt bestämmelserna i lagen om radio- och tv. TV2 har sedan upprättandet ålagts public service-skyldigheter. Viasat och TV2 är konkurrenter på den danska marknaden för landstäckande distribution av tv-kanaler.

Finansieringssystemet för TV2 1995 – 2004

- 2 Den rättsliga grunden för finansieringsåtgärderna till fördel för TV 2 reglerades under de år som är relevanta i målet i olika versioner av lagen om radio och tv, se beskrivningen av detta i 2011 års beslut.
- 3 Etablerandet och den inledande verksamheten i TV 2 finansierades genom ett etableringslån på 510, 8 miljoner DKK utan kapitalinskott. TV 2, som redan från början hade otillräckligt kapital, finansierade den löpande verksamheten med licensmedel samt med intäkter från bolagets tv-reklam, som fram till 1997 ombesörjdes av det självständiga statsägda bolaget TV 2 Reklame A/S. Till detta tillkom finansiering med intäkter från försäljning av program och andra tjänster. Under perioden 1995 – 96 reglerades finansieringen av TV 2 på ett sådant sätt att bolagets andel av licensavgifterna ingick i en särskild statlig fond, TV 2-fonden. I fonden ingick även överskott från TV 2 Reklame A/S som härrörde från nämnda försäljning av reklam i Tv ". Enligt 30 § i lagen om radio och tv finansierades TV 2:s "samlade verksamhet" (det vill säga såväl den landstäckande som den regionala verksamheten, se närmare nedan) "med belopp som överfördes från TV 2-fonden i enlighet med de rambudgetar som fastställdes av kulturministeriet". Systemet att kanalisera reklamintäkterna genom TV 2 Reklame A/S och TV 2-fonden motiverades enligt förarbetena till lagen av ett politiskt önskemål att skydda TV 2:s redaktionella självständighet. Närmare bestämmelser om TV 2:s verksamhet framgår av 29, 30 och 33 §§ i den då gällande lagen om radio och tv.
- 4 Parterna i det nationella målet är oeniga om huruvida TV 2 Reklame A/S överskott endast kunde användas för att finansiera TV 2 och om TV 2 hade ett rättsligt krav på dessa intäkter. Den hänskjutande domstolen har påpekat att det uttryckligen framgick av de då gällande bestämmelserna i lagen om radio och tv att kulturministern kunde besluta att delar av verskottet från detta bolag inte skulle överföras till TV 2-fonden. På motsvarande sätt framgick det av lagkommentarerna att kulturministern kunde "besluta hur stor del av överskottet från reklamverksamheten som skulle överföras till TV2-fonden". Det var således frågan om en finansiering via budgetramar och inte genom ett rättsligt krav på reklamintäkterna.
- 5 I praktiken överfördes såväl 1995 som 1996 hela överskottet från TV 2 Reklame A/S till TV 2-fonden. Vidare överfördes under dessa år från TV 2-fonden ett samlat belopp som bestod av såväl licensmedel som reklamintäkter till TV 2,

vilket dock inte omfattade samtliga reklamintäkter som överfördes till TV 2-fonden av TV 2 Reklame A/S.

- 6 TV 2 Reklame A/S och TV 2-fonden lades ned den 1 januari 1997. TV 2 övertog därefter själv försäljningen av bolagets reklamtid och mottog således reklamintäkterna direkt. Vidare mottog TV 2 nu licensmedel direkt från den andra danska public service kanalen DR (som ombesörjde uppbörden av medlen för TV 2). När TV 2-fonden upphörde överfördes fondens tillgångar till TV 2.
- 7 TV 2 mottog vidare under perioden 1995 – 2002 en rad fördelar från staten som bestod i (i) befrielse från att betala bolagsskatt, (ii) ränte- och amorteringsbefrielse för bolagets etableringslån, (iii) statsgaranti för driftslån fram till slutet av 1996 och (iv) betalning av en alltför låg sändningsfrekvensavgift. Samtliga dessa fördelar kvalificerades som statligt stöd.
- 8 TV 2 upphörde att motta licensbetalning den 1 juli 2004 då den självständiga institutionen omvandlades till det nuvarande aktiebolaget TV2/DANMARK A/S. TV 2 fick inte längre ta betalt för abonnemang och bolaget fick inte ta externa lån för att finansiera sin verksamhet. TV 2 hade redan från början ekonomiska problem, som huvudsakligen kunde förklaras med att bolaget hade för lite kapital. Danska staten beslutade att TV 2 skulle bygga upp ett nödvändigt egenkapital via sitt löpande överskott. Under perioden 1995 – 2002 gick TV 2 från ett negativt egenkapital på 978 miljoner DKK till ett positivt egenkapital på 550,5 miljoner DKK. Vid 2005 års utgång uppgick TV 2:s egenkapital till 652 miljoner DKK.

TV 2:s public service-skyldigheter och förhållandet till TV 2-regionerna

- 9 TV 2 bedrev när det upprättades enbart landstäckande verksamhet. Därefter upprättades ett antal ”regionala företag” (nedan kallat regioner). TV 2-företaget bestod således under den relevanta perioden av nio självständiga offentliga företag: dels ett landstäckande företag, dels åtta regionala företag som alla var självständiga rättssubjekt med egen styrelse, programråd, ledning samt budget- och programansvar.
- 10 TV 2 hade under perioden 1995 – 2004 en skyldighet att framställa och sända landstäckande och regionala tv-program. Det landstäckande företaget och regionerna skulle sända sina program på samma nät, då de delade sändningstid med varandra. TV 2 uppbar de reklamintäkter som uppstod vid visning av regionala sändningar. Regionerna hade inte egna sändningstillstånd och egna public service-avtal med staten förrän år 2003. De hade inte heller egna bolagsordningar och de skulle inte inge någon redogörelse för public service-uppdraget till ministern, eftersom det var TV 2 som skulle tillhandahålla en public service-redogörelse av vilken skulle framgå hur nämnda skyldighet hade uppfyllts. Även detta ändrades år 2003.
- 11 Såsom anförts ovan överförde TV 2-fonden fram till år 1997 licensmedel till TV 2. Det har även påpekats ovan att fonden lades ned år 1997. Därefter finansierades

TV 2:s samlade verksamhet, som anförts ovan, genom TV 2:s andel av licensmedel, genom reklamintäkter samt genom intäkter från försäljning av program och andra tjänster samt olika tillskott. Vidare ålades TV 2 en offentlighetslig skyldighet att överföra ett årligt minimibelopp till regionerna. Det var TV 2:s centrala styrelse, som för varje budgetår fastställde ”budgeten för det landstäckande företaget, inbegripet tilldelning av medel till TV 2:s regionala företag”, se 24 § punkt 1 i lagen om radio och tv. De medel som tilldelades skulle tas från TV 2:s samlade intäkter och det förelåg inget krav på att beloppet skulle kunna hänföras till de licensmedel som TV 2 uppbar. TV 2 betalade under perioden 1997 – 2002 sammanlagt ut cirka 2 miljarder DKK till regionerna.

- 12 Den hänskjutande domstolen anser det inte korrekt att beteckna denna tilldelning av medel till regionerna som ”en ersättning” till regionerna för att sända regionala tv-program, vilket tribunalen gjorde i punkt 171 i mål T-674/11. I själva verket fick TV 2 under perioden 1997 – 2002 den andel av licensmedlen som regionerna tidigare hade fått från TV 2-fonden och uppgiften att tilldela regionerna medel åvilade därefter TV 2, eftersom TV 2 skulle tilldela regionerna ett belopp, som enligt förarbetena till lagändringen som ett minimum skulle motsvara det belopp som regionerna tidigare hade fått överfört från TV 2-fonden (år 1996: 275 miljoner DKK).
- 13 När det landstäckande företaget ombildades till ett aktiebolag den 1 juli 2004 upphörde TV 2:s skyldighet att årligen tilldela regionerna medel. Samtidigt ändrades tilldelningen av medel till TV 2 så, att det beaktades att denna skyldighet nu inte längre åvilade TV 2. TV 2 fick således överfört 151,1 miljoner DKK i licensmedel år 2003 mot 556,2 miljoner DKK, vilket var det samlade licensbelopp som överfördes till TV 2 år 2002. Regionerna har sedan år 2004 mottagit en andel av licenspengarna direkt från den andra danska offentliga public service-kanalen DR:

Målen vid domstolen beträffande TV 2:s finansieringssystem 1995 – 2002

- 14 I 2004 års beslut slog kommissionen fast att det stöd som 1995 – 2002 hade lämnats till TV 2 i form av licensmedel och andra åtgärder utgjorde anmälningspliktigt statligt stöd till TV 2, och kommissionen slog samtidigt fast att åtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 EG, förutom ett belopp på 628,2 miljoner DKK som kommissionen kvalificerade som överkompensation och som därför skulle återkrävas från TV 2. Kommissionens beslut överklagades hos tribunalen av TV 2 och danska myndigheter samt av Viasat och Discovery Networks Danmark (tidigare SBS Broadcasting SA/TvDanmark).
- 15 I överensstämmelse med beslutet återbetalade TV 2 den 29 november 2004 628,2 miljoner DKK jämte ränta samt ett motsvarande belopp för år 2003, som danska myndigheter återkrävde på eget initiativ (beräknat enligt samma metod som i 2004 års beslut) jämte ränta, totalt 1 073 miljoner DKK.

- 16 Då en sådan återbetalning skulle ha gjort TV 2 insolvent godkände kommissionen i beslutet om kapitaltillkott att den danska regeringen genomförde ett kapitaltillkott till TV 2 genom att höja TV 2:s kapital med cirka 440 miljoner DKK och genom att konvertera ett statslån på cirka 394 miljoner DKK till egenkapital. 2004 års beslut ogiltigförklarades av tribunalen i dom av den 22 oktober 2008 i de förenade målen T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04. Kommissionen vidhöll i 2011 års beslut att TV 2:s finansieringssystem under perioden 1995 – 2002 utgjorde anmälningspliktigt statligt stöd till TV 2. Härvidlag kvalificerades bland annat de licensmedel som TV 2 överförde till regionerna under perioden 1997 – 2002 (cirka 2 miljarder DKK) och TV 2:s reklamintäkter år 1995 och 1996, som överförts till TV 2 från TV 2 Reklame A/S och TV 2-fonden som statligt stöd enligt artikel 107.1 FEUF. Kommissionen lade till grund för sitt beslut att samtliga intäkter som överfördes till TV 2 från TV 2-fonden 1995 – 1997 utgjorde statligt stöd till TV 2. Kommissionen godkände emellertid samtidigt det samlade stödet till TV 2 som förenlig public service-ersättning enligt artikel 106.2 FEUF. 2011 års beslut överklagades till tribunalen av TV 2 och Visat (mål T-674/11 och T-125/12) och har nu slutligt fastställts av domstolen i domar i målen C-649/15 P, C-656/15 P, C-657/15 P och C-660/15 P. Domstolen slog bland annat fast att TV 2 Reklame A/S och TV 2-fonden var offentliga företag, som kontrollerades av danska staten, att deras medel stod till statens förfogande och att det således var frågan om en fördel som finansierades med statliga medel. För en närmare beskrivning av målen hänvisas till domstolens domar i målen C-649/15 P och C-660/15 P.

Andra mål om statligt stöd som avser TV2

- 17 Parallellt med målet om statligt stöd, som avsåg TV 2 finansieringsåtgärder under perioden 1995 – 2002, var tre andra mål om statligt stöd som avsåg TV 2 anhängiggjorda vid domstolen: kapitaltillskottsmalet, räddningsstödsmalet och omstruktureringsmalet, vilka kort ska beskrivas nedan.
- 18 Kapitaltillskottsmalet var en följd av den återbetalning av statligt stöd som TV 2 verkställde som följd av 2004 års beslut och avsåg danska statens kapitaltillskott till TV2. Kommissionen godkände i 2004 års beslut om kapitaltillskott ett kapitaltillskott till TV 2 med stöd av den då gällande artikel 86.2 EG. Beslutet överklagades till tribunalen, som i domar i målen T-12/05 och T-16/05 fann att det saknades anledning att döma i målen, eftersom kapitaltillskotten hade ett nära samband med 2004 års beslut och därmed måste bli föremål för en samlad bedömning av kommissionen vid dess nya undersökning av TV2:s finansieringssystem 1995 – 2002.
- 19 Räddningsstödsmalet var en följd av att TV 2 fick likviditetsproblem år 2008. Staten beslutade därför att lämna räddningsstöd till TV2 i form av en kredit som godkändes som räddningsstöd av kommissionen i beslutet om räddningsstöd. Detta beslut överklagades till tribunalen (mål T-114/09) men målet avskrevs.

- 20 Omstruktureringsmålet var en följd av den omstruktureringsplan som danska myndigheter anmälde till kommissionen den 4 februari 2009 som en uppföljning av beslutet om räddningsstöd. I beslutet om omstrukturering godkände kommissionen omstruktureringsplanen under vissa förutsättningar, bland annat möjligheten att TV 2 kunde införa användarbetaling (nedan kallat beslutet om omstrukturering) Detta beslut överklagades till tribunalen (mål T-210/02), men målet avskrevs.

Det nationella målet om TV2:s finansieringssystem 1995 – 2004

- 21 Viasat väckte talan i förevarande mål den 28 februari 2016, men målet vilandeförklarades under handläggningen av målen om TV 2:s finansieringssystem vid EU-domstolen.
- 22 Efter att domstolen meddelat dom i målen C-649/15 P, C-656/15 P, C-657/15 P och C-660/15 P har det slutligt fastställts att de åtgärder som vidtogs i förhållande till TV 2 1995 – 2002 utgjorde anmälningspliktigt statligt stöd som är förenligt med den inre marknaden enligt artikel 106.2 FEUF. Åtgärderna har vidtagits i strid med stand still-skyldigheten i artikel 108.3 FEUF. Detta gäller även de medel som överfördes till regionerna, se mål T-674/11. Det slogs också fast att hela TV 2:s (det landstäckande företags) programutbud kunde anses vara public service-tv och att samtliga kostnader för detta kunde betraktas som public service-kostnader, se mål T-309/04.

Parternas huvudargument

Den första frågan

TV 2:s och kulturministeriets synpunkter

- 23 Enligt TV 2 och kulturministeriet åtskiljer sig public service-ersättning som lämnas enligt artikel 106.2 FEUF i avgörande betydelse från statligt stöd som lämnats enligt artikel 107.3 FEUF. Det har inte skett någon otillbörlig räntefördel för TV 2 i den mening som avses i domen i målet CELF, eftersom kostnader för extern finansiering under en period av potentiellt otillåtet stöd enbart skulle ha medfört en motsvarande ökning av TV 2:s public servicekostnader och eftersom det enligt de förutsättningar som låg till grund för 2011 års beslut hade varit nödvändigt att öka TV 2:s public service-ersättning i motsvarande omfattning för att täcka underfinansieringen och säkra TV 2:s kapitalbas och förmåga att utföra sitt public service-uppdrag.
- 24 Public service-ersättning kännetecknas av att det företag som mottar ersättningen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster i allmänhetens intresse som påverkar företagets konkurrensförmåga och som företaget inte skulle ha åtagit sig om det agerade på marknadsmässiga villkor. Det utgör också en del av ett public service-

stöd att storleken på den ersättning som mottagits inte får överstiga vad som är nödvändigt för att täcka de nettokostnader som har samband med att uppfylla skyldigheterna av allmänt intresse och eventuellt en skälig vinst.

- 25 Dessa kännetecken gör att mottagare av public service-ersättning i överensstämmelse med artikel 106.2 FEUF inte får en otillbörlig konkurrensfördel som följd av stödet. När själva stödet inte innebär en konkurrensfördel skulle en för tidig utbetalning inte heller utgöra en otillbörlig konkurrensfördel i sig själv. Ett verkställande av ett krav på återbetalning av otillåtet statligt stöd skulle i TV 2:s fall medföra att företagets public-service-verksamhet hade underkompenserats och därmed innebära en förvridning av konkurrensen till fördel för TV 2:s konkurrenter, bland annat Viasat, samt äventyra genomförandet av TV 2:s public service-uppdrag. Härav följer att det – även om stand still-skyldigheten är tillämplig på statligt stöd enligt artikel 106.2 FEUF – inte föreligger någon skyldighet att ta ut ränta på otillåtet statligt stöd för att utjämna en otillbörlig fördel.
- 26 Detta gäller i varje fall i en situation som den i förevarande mål, där stödet av kommissionen har förklarats förenligt med den inre marknaden i 2011 års beslut – och senare även i beslutet om kapitaltillskott och beslutet om omstrukturering – mot bakgrund av en bedömning av hela public service-företagets samlade ekonomi, bland annat dess kapital. Ett godkännande av ett krav på ränta på otillåtet statligt stöd skulle i en sådan situation tömma kommissionens beslut på innehåll och undergräva kommissionens befogenhet enligt artikel 106.2 FEUF.

Viasats synpunkter

- 27 Viasat har gjort gällande att public service-stöd som godkänts enligt artikel 106.2 FEUF inte åtskiljer sig från stöd som godkänts enligt artikel 107.3 FEUF. Det ska därför betalas ränta på otillåtet statligt stöd i båda fallen.
- 28 Viasat har hänvisat till domen i mål C-657/15 P, vari domstolen fastslog att public service-vederlaget till TV 2 innebär en ekonomisk fördel för TV 2, då det lämnades i strid mot villkoren i domen i målet Altmark. Vidare är det enligt artikel 106.2 FEUF möjligt att uppbära en skälig vinst vid utförande av ett public service-uppdrag. Som en följd av detta har TV 2, såsom konstaterades i 2011 års beslut, kunnat bygga upp en samlad vinst på 628,2 miljoner DKK.
- 29 På tv-området godtas en mycket bred definition av begreppet public service, där samtliga TV 2:s kostnader anses vara public service-kostnader. Enligt Viasat är det därför ofta mera fördelaktigt att motta stöd enligt artikel 106.2 FEUF än enligt artikel 107.3 FEUF. Det finns åtskilliga exempel på avtalsrättsliga public service-skyldigheter där företaget frivilligt ingår avta med staten om att tillhandahålla en public service-tjänst
- 30 Kulturstödet i domen i målet CELF utgjorde ersättning för kostnader som uppkommit vid framställning och export av franskspråkiga böcker. Domen i detta

mål kan därmed i betydande omfattning jämföras med public service-stödet i detta mål. Det skulle vara konstlat att behandla det stöd som lämnades till CELF annorlunda än stödet till TV 2.

- 31 Enligt Viasat skulle kulturministeriets och TV 2:s argumentation underminera den effektiva verkan av medlemsstaternas anmälnings- och stand still-skyldigheter på området statligt stöd som lämnats enligt artikel 106.2 FEUF, då det skulle vara utan konsekvens att underlåta att anmäla stödet. Vidare skulle det lämna en konkurrent utan rättsmedel och tömma domen i målet Altmark på innehåll, om det inte skulle vara möjligt för konkurrenterna att kräva betalning av ränta på otillåtet statligt stöd i en situation som den föreliggande, där stödet har lämnats utan att bestämmelserna artikel 108.3 FEUF har iakttagits och utan att beakta kraven i domen i målet Altmark på transparens, utbud och effektiv drift.

Uppgifter som lämnats av den hänskjutande domstolen

- 32 Den hänskjutande domstolen har påpekat att det följer av domstolens fasta praxis att huvudsyftet med att kräva återbetalning av otillåtet statligt stöd är att undanröja den konkurrensförvridning som orsakas av den konkurrensfördel som uppkommit till följd av stödet. En sådan otillbörlig fördel för stödmottagaren består – även vid stöd som senare har förklarats förenligt med en inre marknaden – bland annat i att stödmottagaren inte ska betala räntor som skulle ha erlagts för stödet om stödmottagaren skulle ha tvingats låna beloppet på marknaden under den period som rättstridigheten förelåg, se domen i målet CELF, domen i målet EEsti Pagar AS, punkt 130 och domen i mål C-275/10, Residex Capital IV CV, punkterna 33 och 34.
- 33 Den hänskjutande domstolen anser inte att det är givet att karaktären av en public service-skyldighet enligt artikel 106.2 FEUF innebär att den allmänna principen vid statligt stöd att ränta ska betalas på otillåtet statligt stöd i ärenden där stand still-skyldigheten i artikel 108.3 FEUF har åsidosatts inte bör tillämpas vid stöd i form av ersättning för public service-skyldigheter.
- 34 Stödet till ett public service-företag ges för att företaget ska tillhandahålla en public service-tjänst och inte för att kompensera för den börda det utgör att betala ränta på otillåtet statligt stöd. Betalning av ränta på otillåtet statligt stöd kan svårligen i sig betraktas som uppfyllande av en public service-skyldighet.
- 35 Mot denna bakgrund råder det tvivel om det rent juridiskt kan hävdas att betalning av ränta på otillåtet statligt stöd ökar stödmottagarens kostnader för utförandet av public service-uppdraget. Av samma skäl förefaller det inte uppenbart korrekt när TV 2 och kulturministeriet gör gällande att påförande av ränta för otillåtet statligt stöd skulle medföra en ”underkompensation” för public service företagets utförande av sina uppgifter.
- 36 Påförande av ränta på otillåtet statligt stöd innebär inte alltid att ett företag som tillhandahåller public service-tjänster kommer att sakna nödvändiga resurser för

att utföra sin public service-skyldighet, eftersom domen i målet Altmark bygger på förutsättningen att det kan förekomma en vinst vid en jämförbar stödåtgärd enligt artikel 106.2 FEUF. Det kan inte heller uteslutas att ett företag som har mottagit annat stöd än stöd för public service skulle åsamkas en nettoförlust för en verksamhet som har mottagit stöd där det senare riktas krav på ränta för otillåtet statligt stöd. Det är i en sådan situation tänkbart att företaget som en följd av kravet på ränta för otillåtet statligt stöd tvingas upphöra med den stödmottagande verksamheten och följaktligen att det statliga stödet inte skulle ha haft den verkan som åsyftades på samma sätt som kunde vara fallet beträffande ett public service-företag.

- 37 Den hänskjutande domstolen har erinrat om att betalning av ränta på otillåtet statligt stöd under vissa omständigheter skulle kunna innebära att en public service-stödmottagare endast kan överleva om det ges ett kapitallånskott och att sådant tillskott därför kan vara nödvändigt för att det allmänna får utfört det uppdrag som stödet syftar till att finansiera. Det samma kan emellertid också vara fallet för andra stödmottagare. Det är vidare närliggande att anta att förenligheten med den inre marknaden av ett nytt stöd i så fall – på samma sätt som andra oförutsedda förluster som alla stödmottagare skulle kunna åsamkas – ska värderas utifrån det stödbehov som företaget har vid denna tidpunkt.

Den andra frågan

TV 2:s och kulturministeriets synpunkter

- 38 Enligt TV 2 och kulturministeriet ska från det grundbelopp som ska användas för att beräkna ett eventuellt krav på ränta för otillåtet statligt stöd dras av de medel som har överförts till regionerna (cirka 2 miljarder DKK) (nedan kallat regionsmedlen).
- 39 TV 2 och kulturministeriet anser att det är felaktigt när Viasat med hänvisning till tribunalens dom i mål T-674/11 har påpekat att regionsmedlen utgjorde TV 2:s betalning av vederlag till regionerna för att sända regionala tv-program och att dessa medel minskade en börda som annars skulle ha åvilat TV 2.
- 40 Danska staten hade valt att organisera den public service-uppgift som ålagts hela TV 2-företaget så, att den var uppdelad i en regional och en landstäckande skyldighet, som ålades de olika självständiga företagen i TV 2. Skyldigheten att sända regionala program åvilade – och åvilar fortfarande – regionerna, medan den landstäckande skyldigheten skulle utföras av det landstäckande företaget. TV 2 var således endast skyldig att sända landstäckande program samt att tillhandahålla regionerna sändningstid genom att ge dem tillgång till de landstäckande tv-skärmarna för att sända program med regionalt innehåll. Regionerna var å sin sida ålagda att framställa och sända regionala tv-program.
- 41 Regionsmedlen var danska statens ersättning till regionerna för att de uppfyllde skyldigheten att sända regionala tv-program. Medlen minskade inte någon ”börda”

för det landstäckande företaget i form av en ”regional skyldighet”. Det landstäckande företaget hade nämligen inte en sådan skyldighet enligt dansk rätt.

- 42 TV 2 fungerade således åren 1997 – 2002 enbart som förmedlare av regionsmedlen och hade ingen fördel av detta. TV 2 fick varken mer eller mindre resurser genom att stå för denna uppgift åren 1997 – 2002 än perioden före 1997 när TVs-fonen utan TV 2:s medverkan förmedlade statens ersättning vidare till regionerna, eller efter 2002, när regionerna mottog sin andel av licensmedlen direkt från DR.
- 43 Den omständigheten att ordningen med att TV 2 förmedlade regionsmedlen vidare genomfördes utan att ha inhämtat förhandsgodkännande av kommissionen enligt artikel 108.3 FEUF innebar varken att TV 2 fick en räntefördel eller någon otillbörlig förbättring av TV 2:s ställning på marknaden. Det kan därför med starkt fog göras gällande att regionsmedlen inte har haft de rättstridiga verkningar som domstolen hänvisar till i domen i målet CELF.
- 44 TV 2 och kulturministeriet har hänvisat till punkt 194 i 2011 års beslut varav framgår att eftersom beloppen överfördes till TV 2 och därefter förmedlades vidare till regionerna, beaktade kommissionen i sina beräkningar dessa belopp som både intäkter och utgifter, vilket i praktiken betyder att de saknade betydelse för kommissionens proportionalitetsbedömning. Under handläggningen av mål T-674/11 anförde kommissionen att TV 2 inte var mottagaren av det stöd som skickades vidare till de regionala stationerna och inte heller hade någon fördel av sin ställning som mellanman. Enligt kommissionen kunde TV 2 därför inte vara skyldig att betala ränta på otillåtet statligt stöd på stödbeloppen. Detta motiverade enligt kommissionen att TV 2 saknade talerätt avseende det angripna beslutet på denna punkt.
- 45 TV 2 och kulturministeriet har hänvisat till punkt 41 a (not 65) i tillkännagivandet om samarbete varav framgår att skatter som betalas av det nominella stödbeloppet kan dras av vid krav på återbetalning av otillåtet statligt stöd och till tillkännagivandet om återkrav varav framgår att nationella myndigheter vid beräkningen av det belopp som ska återkrävas kan beakta skattereglernas inverkan, med följd att endast nettobeloppet återkrävs från mottagaren.
- 46 TV2 och kulturministeriet har slutligen hänvisat till tribunalens dom i mål T-459/93 varav framgår att nationella myndigheter vid återkrav av otillåtet och oförenligt statligt stöd enligt ett kommissionsbeslut som utgångspunkt kan dra av vissa belopp med stöd av nationella regler. Enligt TV 2 och kulturministeriet uppvisar föreliggande situation, i vilken TV 2 som en följd av en skyldighet enligt lagen om radio och tv har överfört licensmedel till regionerna (som minimum den nivå som gällde år 1996), likheter med den situation där en andel av stödbeloppet betalas till skatteväsendet enligt lag.

Viasats synpunkter

- 47 Viasat delar inte TV 2:s och kulturministeriets synpunkter. Viasat har hänvisat till att det följer av punkt 51 i domen i målet CELF att tilldelning av otillåtet stöd medför en fördel för mottagaren som motsvarar kostnaderna för att låna ett belopp på marknaden av samma storlek som det förenliga stödbeloppet. Det är denna fördel som betalning av ränta på otillåtet statligt stöd ska neutralisera.
- 48 Viasat har dessutom påpekat att tribunalen i domen i mål T-674/11 (punkterna 152– 173) och domstolen i domen i mål C-649/15 P (punkterna 48 – 58) inte godtog att regionsmedlen skulle dras av från stödbeloppet, liksom unionsdomstolarna inte godtog kommissionens argumentation i målen, eftersom den saknade stöd i det angripna beslutet.
- 49 Viasat anser att regionsmedlen minskade den börda som åvilade TV 2, nämligen skyldigheten att framställa och sända regionala tv-program. Enligt Viasat var regionsmedlen i praktiken ett vederlag från TV 2 till regionerna för en tjänst som TV2 alternativt skulle ha köpt in från en annan leverantör.
- 50 Viasat har också anfört att TV 2 förvisso hade en offentlighetsrättslig skyldighet att överföra ett årligt minimibelopp till regionerna. Det föreskrevs emellertid inte hur beloppet skulle finansieras, bland annat om det skulle härröra från TV 2:s licens- eller reklamintäkter. TV 2 bestämde därför själv vilka intäktskällor företaget önskade använda för att ersätta regionerna. TV 2:s skyldighet att finansiera regionernas verksamhet gäller även i den situation att TV 2 inte mottog licensmedel, se tribunalens dom i mål T-674/11, punkt 173.
- 51 Viasat anser inte att det följer av tillkännagivandet om återkrav eller tillkännagivandet om samarbete att det kan göras avdrag för annat än skatt vid återkrav. Det samma gäller avseende domen i det ovannämnda målet T-459/93. Dessa tre källor avser enbart skattebetalningar och föreskriver inte en allmän princip att stödmedel inte ska återbetalas. Enligt Viasat kan TV 2:s överföring av medel till regionerna inte likställas med en skattebetalning. Vid skattebetalning har medlen redan tillfallit staten och återkrav skulle därför i praktiken utgöra dubbelbetalning, vilket inte gäller i förevarande situation.

Uppgifter som lämnats av den hänskjutande domstolen

- 52 Den hänskjutande domstolen har påpekat att kommissionens beslut och avgöranden enbart avser det landstäckande företaget TV 2. Regionerna har emellertid inte varit föremål för kommissionens beslut eller avgöranden och de är därför inte stödmottagare i den mening som avses i dessa. Bakom denna fråga ligger också att överföringar från TV 2 till regionerna inte drogs av från det belopp som unionen ansåg vara statligt stöd till TV 2. Det kan argumenteras för att belopp som överförts till regionerna därmed – oavsett om de klassificeras som statligt stöd – i praktiken dragits av från den nettofördel som TV 2 fick genom stödet.

- 53 Den hänskjutande domstolen finner det inte slående att beteckna den tilldelning av medel som 1997 – 2002 skedde från TV 2 till regionerna som ett vederlag till regionerna för att sända regionala tv-program. I själva verket var det så att TV 2 under dessa år tilldelades den andel av licensmedlen som regionerna tidigare hade fått från TV 2-fonden och att uppgiften att tilldela regionerna medel därefter åvilade TV 2, då TV 2 skulle tilldela ett belopp vilket som minimum skulle motsvara det belopp som regionerna hittills hade fått överfört från TV 2-fonden.
- 54 Den tolkning av dansk rätt under perioden 1995 – 2002 som tribunalen har lagt till grund för att klassificera regionsmedlen som statligt stöd i mål T-674/11 är inte bindande i detta mål, eftersom det ankommer på dansk domstol att tolka dansk rätt i en tvist vid dansk domstol. Detta bör även gälla vad beträffar domstolens besvarande av tolkningsfrågor i målet. Den hänskjutande domstolen har preciserat att tvisten i föreliggande mål inte avser kvalificeringen av regionsmedlen som statligt stöd enligt artikel 107.1 FEUF. Denna kvalificering har inte bestritts i målet. Målet avser enbart vilka konsekvenser som följer av att artikel 108.3 FEUF inte har iakttagits, inbegripet vilken tolkning av dansk rätt som ska läggas till grund för domstolens bedömning av de unionsrättsliga problemställningarna i målet.
- 55 Den hänskjutande domstolen är enig med kulturministeriet och TV 2 i att domen i målet CELF inte tar ställning till om en eventuell skyldighet att betala ränta på otillåtet statligt stöd kan utvidgas till att även gälla stöd som i praktiken förmedlades vidare till andra företag.

Den tredje frågan

TV 2:s och kulturministeriets synpunkter

- 56 TV 2 och kulturministeriet har gjort gällande att från det belopp som ska användas vid beräkningen av ett eventuellt krav på återbetalning av ränta på otillåtet statligt stöd ska dras av reklamintäkterna för 1995 och 1996, vilka överfördes från TV 2 Reklame A/S via TV-fonden till TV 2 (cirka 1,5 miljarder DKK, nedan kallade reklamintäkterna). De anser att reklamintäkterna utgjorde betalning för TV 2:s tillhandahållande av reklamtid till privata annonsörer. Kvalificeringen av medlen som statligt stöd beror enbart på den omständigheten att intäkterna fram till år 1997 kanaliserades från annonsörerna genom de två statliga enheterna TV 2 Reklame A/S och TV2-fonden. TV 2 gynnades enligt TV 2 och kulturministeriet varken mer eller mindre av detta system än dess konkurrenter på marknaden för tv-reklam och inte heller mer eller mindre än under perioden efter 1996, då TV 2 själv ombesörjde försäljningen av reklamtid och när reklamintäkterna inte kvalificerades som statligt stöd. Detta innebär enligt TV 2 och kulturministeriet att reklamintäkterna inte ledde till en otillbörlig förbättring av TV 2:s konkurrensmässiga ställning i den mening som avses i domen i målet CELF och att dessa belopp därför inte ska ingå i beräkningen av ett eventuellt krav på återbetalning av ränta på otillåtet statligt stöd.

Viasats synpunkter

- 57 Viasat har gjort gällande att TV 2:s och kulturministeriets argumentation strider mot domstolens dom i mål C-657/15 P i vilken fastslogs att hela stödbeloppet till TV 2 – inklusive reklamintäkterna – utgjorde statligt stöd. Härav följer omedelbart att intäkterna inte ska anses utgöra betalning till TV 2 för TV 2:s tjänster, eftersom det i så fall inte föreligger något statligt stöd. Domstolen lät detta resonemang vila på att TV 2 inte skulle ha fått tillgång dessa medel under alla omständigheter.
- 58 Reklamintäkterna tillföll TV 2-fonden som kunde ha använt pengarna för andra syften än att finansiera TV 2. Det var således frågan om statliga medel som ställdes till TV 2:s förfogande och som företaget kunde använda för sin verksamhet. Enligt Viasat har TV 2 därför fått en räntefördel genom att få tillgång till medlen innan det förelåg något godkännande från kommissionen.

Uppgifter som lämnats av den hänskjutande domstolen

- 59 Såsom anförts ovan är parterna i det nationella målet oeniga om huruvida överskottet från TV2 Reklame A/S endast kunde användas för att täcka TV 2:s finansieringsbehov och om TV 2 hade ett rättsligt krav på dessa intäkter. Den hänskjutande domstolen anmodar domstolen att vid besvarandet av den tredje frågan lägga till grund den tolkning av dansk rätt som den hänskjutande domstolen har redogjort för ovan. Domstolen ombeds således att besvara frågan utifrån förutsättningen att TV 2 1995 och 1996 inte hade ett rättskrav på (samtliga) reklamintäkter som uppkom genom tillhandahållandet av reklamtid på TV 2:s skärmar. Domstolen kan därmed på denna punkt utgå från den tolkning av dansk rätt som kom till uttryck i punkt 81 i 2011 års beslut.
- 60 Den hänskjutande domstolen finner vidare att det bör övervägas om inte åsidosättandet av stand still-skyldigheten på denna punkt faktiskt gav TV 2 en likviditetsfördel. Det kan argumenteras för att kultuministerns beslut om att överföra medel från TV 2 Reklame till TV 2-fonden och från fonden vidare till TV 2 innebar att TV 2 gynnades. Om anmälningsreglerna hade iakttagits skulle dessa medel först ha överförts när kommissionen allmänt eller varje år hade godkänt överföringarna.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 61 Den hänskjutande domstolens prövning av klagandens yrkande om betalning av ränta på otillåtet statligt stöd förutsätter ett ställningstagande till ett antal unionsrättsliga frågor som inte förefaller ha besvarats i domstolens praxis.